

Kúria

v é g z é s e

Az ügy száma: Bfv.II.280/2021/17.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke

Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró

Dr. Sebe Mária, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2021. június 30.

Az ügy tárgya: lopás büntette és más bűncselekmények

Terhelt: fk. I. rendű

III. rendű

Első fok: Nagykőrösi Járásbíróság 1.Fk.5/2019/79., ítélet, előkészítő ülés,

2020. december 10. (jogerő: 2020. december 10.)

Másodfok: -

Harmadfok: -

Az indítvány előterjesztője: Pest Megyei Főügyészség

Az indítvány iránya: hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A Kúria a lopás büntette és más bűncselekmények miatt fk. I. rendű és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Pest Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Nagykörösi Járásbíróság 1.Fk.5/2019/79. számú ítéletét fk. I. rendű és III. rendű terheltek tekintetében hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasítja.

Elrendeli fk. I. rendű és III. rendű terheltek által eddig esetlegesen megfizetett vagyoneklobzásnak, a vagyoneklobzás alapjául szolgáló pénzösszeg visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori kamatával növelt összege, valamint fk. I. rendű és III. rendű terheltek által eddig esetlegesen megfizetett bűnügyi költségnek a befizetés napjától a visszatérítés időpontjáig számított mindenkori törvényes kamatával együtt történő visszatérítését a terheltek részére.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 12.000 (tizenkettőezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] **I.** A Nagykörösi Járásbíróság az 1.Fk.5/2019/79. számú ítéletében fk. I. rendű terheltet folytatólagosan társtettesként elkövetett lopás büntettének kísérlete [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb), bc) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont] és 2 rendbeli társtettesként elkövetett lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb), bc) alpont] miatt, valamint a Nagykörösi Járásbíróság 1.Bpk.4/2018/4. számú, illetve az 1.Bpk.113/2017/5. számú büntetővégzésének – helyesen e végzések próbára bocsátást kimondó rendelkezésének – hatályon kívül helyezése és a próbára bocsátás megszüntetése mellett bűnsegédként elkövetett lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb), bc), bf) alpont], lopás büntette [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont], 2 rendbeli lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) alpont] és lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb), bf) alpont] miatt is, halmazati büntetésül 1 év 2 hónap, végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre és 43.000 forint erejéig vagyoneklobzásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fiatakorúak fogházában határozta meg és akként rendelkezett, hogy a terhelte a kiszabott szabadságvesztésből – annak végrehajtása esetén –

legkorábban a büntetés kétharmad része kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Megállapította, hogy fk. I. rendű terhelt a próbaidő alatt pártfogó felügyelet alatt áll.

[2] III. rendű terheltet folytatólagosan, társtettesként elkövetett lopás büntette [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb), bc) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont] és társtettesként elkövetett lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb), bc) alpont] miatt – halmazati büntetésül – 1 év 6 hónapi szabadságvesztésre, 19.000 forint erejéig vagyonekobzásra és 2 év közügyektől – helyesen – eltiltásra is ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön és abból a terhelt legkorábban annak kétharmad része kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Elrendelte a Kecskeméti Járásbíróság 10.B.741/2017/2. számú ítéletével kiszabott 1 év 10 hónapi – eredetileg végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett – börtönbüntetés végrehajtását is.

[3] Az ítélet – fellebbezés hiányában – fk. I. rendű és III. rendű terheltek tekintetében első fokon jogerőre emelkedett.

[4] Az eljárás adatai közül azt kell rögzíteni, hogy az eljárás során fk. I. rendű terhelt védelmét meghatalmazás alapján, míg III. rendű terhelt védelmét a kirendelt védője, dr. I. ügyvéd helyetteseként dr. II. látta el, aki személyesen vett részt a 2020. december 10-én megtartott előkészítő ülésen, melyen a bíróság a jogerős ügydöntő határozatát mindkét terhelt tekintetében meghozta.

[5] Dr. II. ügyvédet a Budakörnyéki Járásbíróság 2018. március 28. napján kihirdetett és a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bf.318/2020/28. számú ítélete folytán 2020. szeptember 23. napján jogerőre emelkedett 12.B.164/2015/97. számú ítéletével ügyvédi visszaélés büntette és 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntette miatt 400 napi tétel – napi tételenként 5.000 forint – összesen 2.000.000 forint pénzbüntetésre és 1 év ügyvédi foglalkozástól eltiltásra ítélte.

[6] II. 1. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Pest Megyei Főügyészség a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, melyben fk. I. rendű és III. rendű terheltek tekintetében a Nagykovácsi Járásbíróság 1.Fk.5/2019/79. számú ítéletének hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására való utasítását kérte.

[7] Indokai szerint a felülvizsgálati indítvány tárgyává tett, jogerős ítélettel befejezett ügyben fk. I. rendű és III. rendű terheltek érdekében a büntetőeljárásban a védő részvétele kötelező volt, azonban az előkészítő ülésen, ahol a jogerős ítélet meghozatalára is sor került, a terheltek védelmét dr. II. ügyvéd látta el, aki ebben az időpontban – jogerős ítélet alapján – foglalkozástól eltiltás hatálya alatt állt, és így erre tekintettel védői tevékenység ellátásra nem volt jogosult.

[8] Az eljárás során tehát a terhelteknek annak ellenére nem volt védője, hogy az a törvény szerint kötelező lett volna. Ezzel az ügyben a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában írt

eljárási szabálysértés valósult meg, mert a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a részvétele a törvény értelmében kötelező.

[9] 2. A Legfőbb Ügyészség a Fk.Bf.196/2021. számú átiratában a megyei főügyészség felülvizsgálati indítványát – annak helyes indokainál fogva – fenntartotta, és ugyancsak a jogerős ítélet fk. I. rendű és III. rendű terheltek tekintetében való hatályon kívül helyezésére, valamint az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására való utasítására tett indítványt.

[10] 3. Fk. I. rendű terhelt védője írásbeli észrevételében egyetértett a Pest Megyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítvánnyal és a Legfőbb Ügyészség által előterjesztett írásbeli nyilatkozattal. Előadta, hogy a fiatakorú védelemhez való joga sérült, amikor kötelező képviselőt olyan személy látta el, aki védőként – jogerős elítélésére tekintettel – nem járhatott el. Ezért fk. I. rendű terheltet érintően az ítélet hatályon kívül helyezését és a határozatot hozó bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

[11] **III.** A felülvizsgálati indítvány az I. rendű és a III. rendű terhelt tekintetében alapos.

[12] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, aminek a Be. 648. §-a alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, és csak a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból van helye. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető.

[13] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján valóban felülvizsgálati ok, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. A Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerint a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező. Ez tehát felülvizsgálatot is megalapozó, ún. abszolút eljárási szabálysértés.

[14] Fk. I. rendű terhelt 2001. december 15-én született, a terhére rótt bűncselekményeket – a vád szerint – 2018. február-március hónapjaiban követte el. Ekként a Btk. 105. § (1) bekezdése értelmében – miután a bűncselekmény elkövetésekor a tizenkettedik életévét betöltötte, de a tizennyolcadikat nem – fiatakorúnak minősül.

[15] A Be. 676. §-a szerint a fiatakorú terhelt elleni büntetőeljáráshoz a Be. rendelkezéseit a XCV. Fejezetében foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A Be. 678. § (1) bekezdése alapján fiatakorú elleni büntetőeljáráshoz azzal szemben van helye, aki a bűncselekmény elkövetésekor a tizenkettedik életévét betöltötte, de a tizennyolcadikat nem.

[16] A Be. 44. § g) pontja szerint a büntetőeljáráshoz a védő részvétele akkor is kötelező, ha arról a törvény külön rendelkezik. A Be. 682. § (1) bekezdése alapján a fiatakorú elleni eljárásban védő részvétele kötelező.

[17] Az ügyben fk. védőjeként meghatalmazás alapján vett részt és személyesen járt el dr. II.

[18] III. rendű terhelt 2020. július 24. napján kezdte meg a Nagykörösi Járásbíróság 1.B.75/2018/25. számú, a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bf.192/2019/12. számú határozata folytán 2019. október 30. napján jogerős ítéletével vagyron elleni bűncselekmények miatt kiszabott 2 év fogházbüntetés letöltését, majd – e büntetés végrehajtásának félbeszakítását követően – 2020. szeptember 30. napjával a Nagykörösi Járásbíróság 1.B.65/2017/86. számú, a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.659/2019/56. számú határozata folytán 2020. szeptember 15. napján jogerős ítéletével kiszabott 2 év börtönbüntetés töltötte az előkészítő ülés időpontjában is.

[19] A Be. 44. § b) pontja alapján a büntetőeljárásban védő részvétele kötelező, ha a terhelt más ügyben szabadságvesztést tölt.

[20] A III. rendű terhelt az utóbbi szabadságvesztését a 2020. december 10. napján tartott előkészítő ülés időpontjában is töltötte, illetve jelenleg is e büntetését tölti. E körülményre tekintettel az ügyben 2020. július 24. napjától a Be. 44. § b) pontja alapján a III. rendű terhelt érdekében kötelezővé vált védő részvétele, ezért a bíróság részére 2020. november 10. napján védőt rendelt ki. A Pest Megyei Ügyvédi Kamara a védelem ellátására ifj. dr. I. ügyvédet jelölte ki. III. rendű terhelt védelmében a 2020. december 10. napján tartott előkészítő ülésen a kirendelt ifj. dr. I. ügyvéd helyett, dr. II. volt jelen és járt el.

[21] A Be. 434. §-a szerint, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a tárgyaláson a védő jelenléte kötelező, ha a büntetőeljárásban védő részvétele kötelező. A Be. 425. § (3) bekezdése alapján a nyilvános ülésre az e törvényben megállapított eltérésekkel a tárgyalásra vonatkozó rendelkezések az irányadók. Az előkészítő ülés a Be. 499. § (1) bekezdése szerint nyilvános ülés. A Be. 499. § (5) bekezdése szerint, ha az eljárásban védő vesz részt, az előkészítő ülés a védő távollétében nem tartható meg.

[22] A jelen ügyben 2020. december 10. napján megtartott előkészítő ülésen fk. I. rendű és III. rendű terhelt védelmében védőnek kellett volna eljárnia.

[23] A Be. 41. § (1) bekezdés első mondata alapján védőként meghatalmazás vagy kirendelés alapján ügyvéd járhat el.

[24] Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény 22. § (1) bekezdés b) pont II. fordulata szerint nem folytathat ügyvédi tevékenységet az, aki jogi egyetemi végzettséghez kötött foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll.

[25] Dr. II. ügyvéd a vele szemben ügyvédi foglalkozástól eltiltást kiszabó üggyöntő határozat jogerőre emelkedésének napjától, 2020. szeptember 23. napjától – legalább a büntetés tartamának 2021. szeptember 22. napján bekövetkező lejártáig – ügyvédi legitimációval nem rendelkezett.

[26] Ezért az ügyben a 2020. december 10-én megtartott előkészítő ülésen védőként nem járhatott volna el; következésképp dr. II. előkészítő ülésen való jelenlétével fk. I. rendű és III. rendű terhelték védelmében nem járt el védő. Így a bíróság az előkészítő ülést – a törvény

kötelező rendelkezése ellenére – valójában fk. I. rendű és III. rendű terheltek tekintetében védő részvétele nélkül tartotta meg.

[27] Ekként pedig a tárgyalást (illetve a korábban írtak szerint e körben azzal egyező megítélés alá eső nyilvános ülést) olyan személy részvétele nélkül tartották meg, akinek a részvétele a törvény értelmében kötelező. Ezzel pedig a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerint meghatározott feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező (ún. abszolút) eljárási szabálysértés valósult meg, aminek kötelező – mérlegelést nem tűrő – jogkövetkezménye fk. I. rendű és III. rendű terheltek tekintetében a jogerős határozat hatályon kívül helyezése és az eljárási bíróság új eljárás lefolytatására való utasítása.

[28] A kifejtettek alapján a Kúria – a Be. 660. § (1) bekezdés főszabálya alapján tanácsülésen, a Be. 655. § (1) bekezdés főszabálya szerinti összetételben eljárva – a Nagykörösi Járásbíróság 1.Fk.5/2019/79. számú ítéletét fk. I. rendű és III. rendű terheltek tekintetében, a Be. 663. § (2) bekezdés második fordulata alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

[29] A megismételt eljárásban fk. I. rendű és III. rendű terheltek védelmét a Be. 41. § (1) bekezdésének megfelelően – meghatalmazás vagy kirendelés alapján – ügyvédnek kell ellátnia.

[30] A Be. 856. § (1) bekezdés a) pontja szerint a bűnügyi költséget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor törvényes kamatával együtt, a Be. 856. § (3) bekezdése alapján a vagyoneklobzást, ha az pénzösszegre vonatkozott, a pénzösszeget alapul véve, annak a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor kamatával növelt összegét a terheltnek vissza kell téríteni, ha rendkívüli jogorvoslat folytán a jogerős ügydöntő határozatot a bíróság hatályon kívül helyezte, és megismételt eljárást kell lefolytatni.

[31] A Be. 857. § (1) bekezdés c) pontja alapján a visszatérítést felülvizsgálat esetén a Kúria rendeli el. A Kúria ezért elrendelte fk. I. rendű és III. rendű terheltek részére az eddig esetlegesen általuk megfizetett vagyoneklobzásnak, a vagyoneklobzás alapjául szolgáló pénzösszeg visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor kamatával növelt összege, illetve az általuk eddig esetlegesen megfizetett bűnügyi költségnek a befizetés napjától a visszatérítés időpontjáig számított mindenkor törvényes kamatával együtt történő visszatérítését.

[32] Az I. rendű terhelt kirendelt védője a felülvizsgálati eljárásban a felülvizsgálati indítványra írásbeli észrevételt tett. A kirendelt védőt tevékenységéért a felülvizsgálati eljárásban díjazás illeti meg akkor is, ha a Kúria az ügyben nyilvános ülést nem tart (BH 2019.217.III.). Ezért a Kúria a védő részére a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 7. § (3) bekezdésében meghatározott keretek között, a végzett munkájával arányos – két órai munkavégzésnek megfelelő – díjazást állapított meg.

[33] Az ennek folytán felmerült bűnügyi költség viseléséről a Be. 664. § (1) bekezdésének zárófordulata alapján rendelkezett.

[34] **IV.** A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdése értelmében nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata kizárja.

Budapest, 2021. június 30.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Sebe Mária s.k. bíró

A Kúria Bfv.II.280/2021/17. számú végzése fk. I. rendű és III. rendű terheltek tekintetében 2021. június 30. napján végleges.

Budapest, 2021. június 30.

Dr. Somogyi Gábor s.k.

a tanács elnöke